

Jsou USA skutečně měřítkem snahy o odstranění obchodování s lidmi ve světě? : Migrace Online

21. 6. 07

Zdroj: migraceonline.cz

Česká republika byla v nedávno publikované Zprávě Ministerstva zahraničních věcí USA o obchodování s lidmi za rok 2007 pozitivně ohodnocena za snahy při boji proti obchodování s lidmi. Komentář se vyjadřuje k těmto každoročním hodnotícím zprávám USA o obchodování s lidmi ve světě a jejich politickými souvislostmi. Také se zamýšlí nad významem zařazení České republiky do první kategorie zemí.

Některá česká média v posledních dvou týdnech reagovala na Zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o obchodování s lidmi za rok 2007 (dále jen „Zpráva“). Ta mimo jiné shrnuje úsilí o potírání tohoto jevu v různých zemích světa. Zpracovává se od roku 2001 na základě zákona o ochraně obětí obchodování s lidmi, který americký Kongres přijal v roce 2000. Podle toho, do jaké míry jednotlivé země naplňují tzv. minimální standardy v boji proti obchodování s lidmi je Zpráva dělí do čtyřech skupin. Od těch, které zcela naplňují minimální standardy definované výše zmíněným zákonem až po ty, které tyto standardy nenaplňují a ani významnějším způsobem o jejich naplnění neusilují. Minimální standardy v zásadě znamenají, že v dané zemi je obchodování s lidmi trestné, tresty jsou adekvátní a porovnatelné s jinými formami závažné trestné činnosti a že vláda země vyvíjí skutečné dlouhodobé úsilí o eliminaci tohoto problému.

Česká republika je v médiích chválena s odkazem na letošní umístění v první skupině, tedy mezi státy, které zcela naplňují minimální standardy. S ohledem na šestiletou historii Zprávy je spravedlivé uvést, že nejde o výjimečnou situaci. Za celé toto období byla ČR jenom dvakrát (2001 a 2006) uvedena ve druhé skupině, což znamená, že byla zařazena mezi země, které sice zcela nenaplňují minimální standardy, ale zároveň vyvíjejí významné úsilí o jejich naplnění. Toto hodnocení je zejména v porovnání s dalšími evropskými zeměmi zcela opodstatněné. Česká vláda, zejména Ministerstvo vnitra, věnuje této problematice pozornost, byly přijaté dokumenty, jež stanovují opatření v této oblasti, a nedá se říci, že by tato opatření zůstávala pouze na papíře, což je v mnoha jiných zemích hlavním problémem. Nemělo by to však vést k závěrům, že situace v ČR je ideální a není tudíž co zlepšovat.

Zpráva aktuálně poskytuje stručný přehled o opatřeních v boji proti obchodování s lidmi ve 152 zemích světa a je určitě užitečná jako rychlý zdroj informací, které vzhledem k jejímu rozsahu nejsou příliš podrobné. Zejména mezi odborníky na tuto oblast z neziskového sektoru či akademické sféry však často zaznívají i názory, že daleko více odráží politické sympatie vlády USA, než skutečnou snahu o eliminaci obchodování s lidmi v jednotlivých zemích. Příkladem může být Velká Británie, která je od samého počátku standardně umísťována v první skupině, přestože je minimálně v evropském měřítku mezi odborníky známa jako jedna ze zemí s nejméně rozvinutým systémem opatření proti obchodování s lidmi. Až v minulém roce se ve Velké Británii začala věnovat intenzivnější pozornost tomuto problému, což zahrnovalo i vznik formalizovaných struktur boje proti této trestné činnosti. Obdobným, tentokrát neevropským příkladem je Kolumbie. Ve všech zprávách od roku 2001 je umísťována v první skupině, ačkoliv je to země notoricky známá politickou nestabilitou a extrémně vysokou mírou zločinnosti, včetně organizovaného zločinu spojeného s obchodem s drogami. V podobné politické a společenské situaci si lze jen stěží představit možnost konzistentní snahy o potírání obchodu s lidmi ve smyslu naplňování výše uvedených minimálních standardů.

Navíc boj proti obchodování s lidmi je v globálním měřítku významně ovlivňován opatřeními Bushovy administrativy původně zaměřenými na potírání prostituce. V této souvislosti je důležité mít na paměti, že prostituce není totožná s obchodováním s lidmi. Za normálních okolností je prostituce konsenzuální výměnou sexuálních služeb za peníze (či jiné požitky) a tudíž jí lze považovat za výdělečnou činnost jako práci. Obchodování s lidmi je na druhé straně vždycky charakterizováno nátlakem a vykořisťováním. USA jako jeden z klíčových donorů, na jehož finanční podpoře jsou závislé mnohé pomáhající organizace především v tzv. „rozvojových“ zemích Asie a Afriky, vyžaduje od příjemců finanční podpory podepsání tzv. „proti-prostitučního závazku“.

V praxi to znamená, že organizace, která přijme takovou podporu, se musí zavázat, že nebude vyvíjet ani se nezúčastní žádných aktivit, které by se daly vykládat jako podpora nebo tolerování legalizace prostituce. Kromě toho, že v samotných USA se tento postup považuje za porušení práva na svobodu projevu a přesvědčení, bylo v důsledku této politiky ohroženo nebo zlikvidováno mnoho organizací, které poskytovaly zdravotní a sociální služby ženám pracujícím v prostituci. Šlo zejména o organizace zaměřené na nejvíce marginalizované skupiny ve velmi chudých zemích, kde kvůli ekonomické a společenské situaci, extrémní diskriminaci či ozbrojeným konfliktům, jsou ženy (a jejich rodiny) často závislé na příjmu z prostituce. Likvidace zdroje informací a služeb pro ně proto může mít i fatální následky.

Přes všechnu proklamovanou snahu o boj proti modernímu otroctví, jak se obchodování s lidmi často nazývá, pak může podobné politické rozhodnutí tuto ušlechtilou snahu významně zrelativizovat. Je rozhodně příjemné, že ČR je ve Zprávě v tomto roce umístěna v první skupině jako znamení toho, že patří mezi rozvinuté země ve smyslu úcty k lidským právům a snahy o eliminaci nesvobody a vykořisťování, jež obchod s lidmi charakterizují, ale v duchu realistického pohledu na věc, by její význam neměl být přeceňován.

20. 6. 2007

ředitelka, La Strada Česká republika, o.p.s.

V této sekci budeme rádi publikovat vaše texty týkající se aktuálního dění v oblasti migrace. Texty musí být ucelené a v rozsahu 1 až 3 normostrany. Texty v sekci „komentáře“ nejsou striktně žánrově vymezené, mohou být například reakcí na politické dění nebo popisem osobní zkušenosti. Publikované texty nemusí souhlasit s názory redakce. Pokud však vyjadřují rasistické či jinak diskriminační postoje nebo nesplňují základní předpoklady formální kvality, nebudou publikovány. Přečtěte si [informace pro autory](#). Kontaktní adresa pro sekci komentářů je na migraceonline@mkc.cz.

